

МАРГІНАЛЬНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ 2013-2014 рр.

Маргінальність є своєрідною формою вияву життєвого ресурсу особистості, формою вираження її пасіонарності, тому що допомагає людині вбирати в себе все різноманіття світу і надає волю формування власної самосвідомості без врахування стереотипів. Природа маргінальності має атрибутивний характер, тому що завдяки людині, вона присутня у всіх прошарках суспільства, додаючи тим самим гнучкості соціальної системі.

Термін «маргінальність» вперше використав американський соціолог Роберт Езра Парк у своїй роботі «Людська міграція і маргінальна людина», що була присвячена вивченню процесів соціальної адаптації іммігрантів.

Це явище нейтральне, а його позитивні та негативні наслідки залежать від суспільно-історичних умов кожного конкретного суспільства. Негативна спрямованість маргінальності виявляється через відчуження, ріст девіантних форм поведінки особистості, що характерно для маргінальних груп, які опинилися на периферії соціуму. Позитивна – пов'язана із новим сприйняттям навколишнього світу, спробою вийти із складних життєвих ситуацій без додаткових проблем та залученням додаткових ресурсів.

Проблема маргінальності в Україні стала найбільш актуальною в останні роки. Відправною точкою стало небажання президента підписувати договір з ЄС. Українське суспільство опинилося в ситуації, що цілком можна назвати маргіальною, тому що в її основі лежить проміжне положення самого суспільства. З одного боку – Європа, з іншого – Україна «несла» вантаж пострадянського простору. Внаслідок кризи та військово-революційних дій, стабільні економічні, соціальні, духовні структури були трансформовані, а елементи, які утворюють кожну з цих структур – інститути, соціальні групи та індивіди – опинилися у проміжному, перехідному стані. В умовах складної економічної, соціально-політичної ситуації, кризи, етнічної самоідентифікації маргінали можуть стати своєрідним «детонатором» соціального вибуху. Невизначеність їхнього положення, відсутність стійкої шкали ціннісних орієнтирів, зниження у багатьох соціального статусу в зв'язку з втратою роботи, призводить до нагромадження негативної соціальної енергії. Маргінали, знаходячись у невизначеній ситуації, є одночасно своєрідною сполучною ланкою, що скріплює суспільство, тому що вони не укорінені в жодному з фрагментів соціальної структури суспільства, і тому відносно легко переходять з одного прошарку суспільства в іншу. Маргінальна ситуація сьогодні носить критичний характер і потребує нагального вирішення, для запобігання її погіршення та дестабілізації українського суспільства загалом.

Науковий керівник: Грищенко Н.І., ст.викладач